

21 jan. 1645¹

Välborne Herr Sveriges Rikes Råd
och General Löjtnant, Herr Lars Kagg
högtärade Gynnare

Jag kan Herr Gen[eneral] Löjtnanten näst salutation, tjänst-
villigen ej oförmålt låta att hava efter
H K Maj:ts mig nådigast givna order med mina till-
ordnade trupper gått hit in över Dal till den
ände att conjungera² mig med landshövdingen
Olof Stake, samt översten Gabriel Oxen-
stierna att därmed attackera fienden, ha-
ver jag alltså gått jämte överstlöjt. Per
Lillia med mina tillordnade trupper, så länge
och allt in till Köpmannebro i Tössbo härad
och Ån[im]skog socken, där fienden oss då vägen
hade avskurit och låg efter som av många
jämväl hans egne fångar berättas vid
8000 man stark, commenderade alltså jag ett
party³ att erfara om sant var vilka bragte
fångar som där med de andra allt att berätta.
Lät så andre party avgå, och jag jämte Per Lillia
med de övriga till häst och dragare gingo efter, då vi
inmot fienden ankomma ställte de sig
i trupper vid deras förvakt, varför
och medan de mycket starka voro, jag mig
sakteligen tillbaka ritererde⁴. Strax följde
fienden i full galopp efter vårt vider hold⁵
på ryggen, för jagade dem inpå oss, av vilken
orsak jag strax bekväma medel sökte, och
gick honom i bröstet körde honom tillbaka
intill sitt förvakts korta garde, att deras
kommendör med några andre officerare, och en
hop gemena på platsen föll, några questa⁶
[i sidfoten tillägg: Översten Johan Mauritz Wrangel ? Lars Kagg]
sid 2
... [ev. textförlust⁷] samt fångar bragte de ej någon kunskap
giva ville, varför jag och lät dem be-
komma sin rest⁸. Så alldenstund sedermera
kunskap ankom fienden på denna sidan på

---

¹ Jag har lyckats att läsa det mesta, men jag har fått hjälp med några ord av fil. dr. och f. stadsarkivarien i Borås
Torgny Bondestam. Moderniserad stavning.

² förena

³ eg. parti = sällskap (Glossarium)

⁴ retirerade

⁵ ty. Widerhalt = motstånd

⁶ några utfrågningar

⁷ ”questa” är sista ordet på första sidan och Bondestam tror att någon text fallit bort efter detta ord.

⁸ bekomma sin Rest[itution] = få återvända

tvänne orter in fallen var, i mening
oss därmed berenna⁹. Ty funno vi
rådeligt ved passet Köpmannebro efter
det var ett rial¹⁰ pass en löjtnant
med 50 musketerare på en bekväm
där uti belägen holme förlägga, och kvar-
leva¹¹, att icke fienden däröver hit in
sig tränga må. Det fotfolket mig ifrån Herr
fältmarskalk Herr Gustaf Stenbocks regemente tillordnat blev hava de
med sig ifrån Laholm en besmidde¹² som
sjukdom bragt, att jag allaredan ej över
åttio man helbrägda haver utom alla
och störste delen sjuka. Vad mera
framdeles förefalla och passera kan
skall det Herr Gen[eralen] vid rum och tid aviserat
bliva. Befaller Herr Gen[eralen] med sig kär-
älsklige välb. fru, vilken av mig
med min tjänst fliteligen hälsas Gud den
högste, samt förbliver
Herr Generallöjtnantens
tjänstvillige
tjänare etc¹³

Frändefors den 21 jan. anno 1645

Johan Mauritz Wrangel
manu propria¹⁴

---

⁹ därmed angripa

¹⁰ reell, verkligt pass

¹¹ stanna kvar

¹² en besmittad

¹³ originalets ”p” är en latinsk förkortning för ”etc”

¹⁴ med egen hand